

De Vraagbaak over:

Het diagnostisch proces

Hoe ervaren jongeren met psychische klachten het proces van diagnosticeren? Wat werkt en welke adviezen hebben ze? 35 Jongeren en jongvolwassenen van gemiddeld 23 jaar delen hun ervaringen.

4 tot 6 van de 34 jongeren vinden dat zij voldoende uitleg over het proces, ondersteuning en inspraak kregen.

Ik heb geen uitleg gekregen over wat het inhield, wat het plan was, hoelang het zou duren.

Zeker tijdens de diagnose krijg je nog geen hulp, terwijl dit traject door alle wachttijden wel erg lang kan duren. Ondertussen is het vaak wel zo dat de klachten alleen maar verergeren waardoor iemand wellicht alleen maar langer hulp nodig heeft.

4 tot 7 van de 26 jongeren hebben het gevoel dat zij tijdens het diagnostisch proces als persoon i.p.v. label gezien werden, en er gekeken werd naar onderliggende problematiek en het bredere plaatje in hun leven.

Achteraf gezien speelde mijn omgeving een megagrote rol in mijn klachten, terwijl er bij de diagnosticering alleen naar mij werd gekeken en het probleem in mij werd gezocht, in plaats van in de omgeving.

In de meeste situaties voelde ik mij niet gezien als mens, maar meer als verhaal/nummer en werd het protocol afgelopen om te komen tot een mogelijk diagnose.

Gemiddeld rapportcijfer voor:

Diagnostisch proces: **5,3**
Hulp en informatie ná diagnosticering: **4,4**

3 tot 5 van de 34 jongeren vinden dat zij en hun omgeving voldoende informatie over de diagnose en de betekenis ervan kregen, en voldoende ondersteuning op korte en lange termijn kregen.

De enige toelichting die ik kreeg op wat de diagnose voor mij zou betekenen was: "Je moet later een werkgever zoeken die bereid is om aanpassingen voor jou te regelen." en "We denken dat het heel lastig wordt om je havodiploma te halen." (Ik zit inmiddels in mijn examenjaar en sta op slagen.).

Mijn ouders wisten niet wat de diagnoses inhielden, dat werd ook niet duidelijk verteld. Hierdoor gingen zij dus meer googelen, waar je met name de stereotype verhalen kunt lezen. Maar dit plaatje paste niet bij mij.

Stel: jij hebt het voor het zeggen

Wat is belangrijk in het diagnostisch proces?

Geef voldoende uitleg en ondersteuning aan de jongere en hun omgeving

Passende informatie op meerdere niveaus, niet alleen algemeen, maar ook over wat het kan betekenen, zowel voor jezelf, als in het dagelijks leven als voor je omgeving en op de lange termijn.

Begeleid jongeren in het verwerken van de diagnose. Een diagnose krijgen is één ding, maar erachter komen hoe de diagnose voor mij voelt is wat anders. Dit moet begeleid worden.

Geef informatie via een brochure, website, video, podcast of face-to-face gesprek

Geef de ruimte om iemand uit de omgeving aan te laten sluiten bij het gesprek en om een gesprek te voeren met ervaringsdeskundige(n).

Betrek jongeren, neem ze serieus en zorg dat ze zich gezien en gehoord voelen

Ik had overal echt veel beter bij betrokken moeten worden, ook al was ik jong.

Dat de hulpverlening open en duidelijk communiceert, oog heeft voor de cliënt (en dus niet alleen voor het labeltje) en tijd. Tijd om naar de cliënt te luisteren, tijd om de verkregen informatie zorgvuldig te evalueren en te bespreken.

Behandel de jongere persoonsgericht, met maatwerk en niet als label

De patiënt of cliënt niet behandelen op grond van zijn label of diagnose, maar als mens. Elk mens heeft iets anders nodig, ongeacht de diagnose.

Een diagnose moet er niet zijn als verklaring waarom een persoon bepaald gedrag vertoont, maar als hulpmiddel om te kijken wat die persoon nodig heeft qua hulp.

Rekening houden met de persoon en diens context, anders heeft het helaas weinig zin, zeker op lange termijn.

Meer weten?

[Informatie over classificaties \(labeltjes\)](#)

De Vraagbaak is een panel van NJR Hoofdzaken en het Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie.

We verzamelen ervaringskennis over de zorg voor jongeren met psychische klachten en delen de adviezen met iedereen die het aangaat. Benieuwd naar de uitgebreide resultaten van deze peiling, meer informatie over De Vraagbaak of wil jij zelf je ervaringen met ons delen? Check dan njr.nl/vraagbaak. Resultaten van volgende Vraagbaak-peilingen rechtstreeks in je mailbox? Meld je aan voor de mailinglist via hoofdzaken@njr.nl.

njr
hoofdzaken

kenniscentrum
kinder- en
jeugdpsychiatrie